

Natura juridică și efectele termenului de exercitare a acțiunii disciplinare împotriva magistraților

judecător Sergiu-Leon Rus,
 Curtea de Apel Cluj,
 președinte Asociația
 Judecătorilor din România

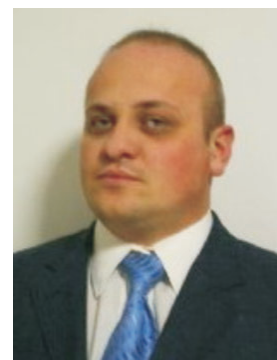
By evaluating the general features of the civil action, the corrective action against magistrates may be defined as the body of procedural means employed to activate the corrective responsibility (in the framework and during the specific proceedings) of the person held liable of committing a disciplinary offence, by applying a corrective sanction.

*Unfortunately, in spite of its importance, the corrective action against magistrates, concerning any of its fundamental features, is not specifically regulated in our legislation. Nonetheless, its legal profile may be clearly characterized taking into account the general rules that supplement *lex specialia* and that is, for the present case, the corresponding provisions of the labour law. In the present article, we intend to present the legal nature of the term of exerting the corrective action and the effects the fulfilling of that term produce, starting from the specific feature of the labour relationship of the magistrates as it is settled in a recent appeal by the public prosecutor to the High Court of Cassation and Justice.*

Preliminarii. Prin extrapolarea caracteristicilor generale ale acțiunii civile, acțiunea disciplinară împotriva magistraților poate fi definită ca fiind ansamblul mijloacelor procedurale prin care se urmărește tragerea la răspundere disciplinară (în cadrul și pe durata procesului specific⁹⁶) a persoanei presupus⁹⁷ vinovate de săvârșirea unei abateri disciplinare, prin aplicarea unei sancțiuni disciplinare.

În mod regretabil, acțiunea disciplinară împotriva magistraților nu beneficiază de o

reglementare specială amănunțită în dreptul nostru, în nici unul dintre aspectele sale esențiale, în pofida importanței instituției. Cu toate acestea, profilul său juridic poate fi suficient conturat prin raportare la regulile generale care completează *lex*

⁹⁶ Din perspectivă temporală, acțiunea disciplinară nu cuprinde decât intervalul dintre introducerea acesteia și pronunțarea hotărârii secției în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii, așa cum rezultă pregnant din art. 48 din Legea nr. 317/2004, care reglementează indirect obiectul acțiunii prin indicarea prerogativelor secției.

⁹⁷ Potrivit art. 23 alin. 11 din Constituție, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată. Privit în lumina Convenției Europene a Drepturilor Omului, în special a art. 6 par. 2 al acestui instrument internațional, dreptul la prezumția de nevinovăție

funcționează și în alte materii decât cea penală propriu-zisă. Această regulă este cu atât mai valabilă în materie disciplinară cu cât secțiile în materie disciplinară nu sunt instanțe de judecată, ci doar organe administrative (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 4/23.06.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 9 judecători, precum și jurisprudența Curții Constituționale acolo citată). Prin urmare, o hotărâre de sancționare (condamnare) în materie disciplinară, de către secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, nu reprezintă o declarare judiciară a vinovăției, nici măcar de primă instanță.

specialia și care în cazul de față sunt dispozițiile corespondente de dreptul muncii. În prezentul articol ne propunem să reliefăm natura juridică a termenului limită de exercitare a acțiunii disciplinare și efectele pe care împlinirea acestuia le produce, pornind de la specificul raportului de muncă al magistraților astfel cum acesta a fost caracterizat printr-un recent recurs în interesul legii.

Sedes materie. În conformitate cu art. 46 alin. 8 din Legea nr. 317/2004, „Acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de *cel mult un an de la data săvârșirii abaterii*”.

Natura juridică a raportului de serviciu al magistraților. Prin Decizia Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 14 din 18 februarie 2008⁹⁸ pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii⁹⁹ s-au stabilit pe cale de *obiter dictum*¹⁰⁰ regulile care configurează raportul de muncă al magistratului.

Importanța deciziei Înaltei Curți, precum și rațiuni de acuratețe a demersului nostru analitic, justifică redarea exactă a raționamentului instanței supreme:

„Prestarea muncii se realizează în cadrul unor raporturi sociale care, odată reglementate pe norme de drept, devin, de regulă, raporturi juridice de muncă.

Ținând seama de problematica ridicată de recursul în interesul legii, în categoria muncii prestate în cadrul unor raporturi juridice de muncă se pot distinge raporturile de muncă ale magistraților, personalului asimilat acestora și magistraților asistenți, raporturile de muncă (de serviciu) ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, raporturile de muncă ale funcționarilor publici și ale personalului contractual din cadrul instanțelor și parchetelor.

Statutul juridic al unei categorii de personal este configurat de normele legale referitoare la

⁹⁸ Publicată în M. Of. Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2008.

⁹⁹ Prin care instanța supremă a decis că dispozițiile art. 1 alin. 1 și 2 din Legea nr. 142/1998 se interpretează în sensul că alocația individuală de hrană sub forma tichetelor de masă nu se poate acorda judecătorilor, procurorilor, personalului auxiliar de specialitate și funcționarilor publici, iar pentru personalul contractual din cadrul instanțelor și parchetelor aceste beneficii nu reprezintă un drept, ci o vocație, ce se poate realiza doar în condițiile în care angajatorul are prevăzute în buget sume cu această destinație și acordarea acestora a fost negociată prin contractele colective de muncă. Potrivit art. 1 alin. 1 din Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă: *“Salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă, denumite în continuare angajator, pot primi o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral pe costuri de angajator.”* Curtea a reținut că acordarea tichetelor de masă nu constituie o obligație legală pentru angajator, pe baza criteriilor stabilite de Legea nr. 142/1998 negociindu-se clauze concrete privind tichetele de masă, în funcție de resursele financiare, prin contractele colective de muncă, clauze care trebuie să prevadă atât numărul salariaților din unitate care pot primi lunar tichete de masă, valoarea nominală a tichetelor de masă, în limita celei prevăzute de lege, numărul de zile lucrătoare din luna pentru care se distribuie tichete de masă salariaților, cât și criteriile de selecție pentru stabilirea salariaților care primesc astfel de tichete. În privința autorităților și instituțiilor publice, Curtea a reținut incidența art. 1 alin. 2 din Legea nr. 142/1998, în care se prevede că *“Tichetele de masă se acordă în limita prevederilor bugetului de stat sau, după caz, ale*

bugetelor locale, pentru unitățile din sectorul bugetar, și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate, potrivit legii, pentru celelalte categorii de angajatori”, iar în raport cu conținutul explicit al dispozițiilor legale în discuție, a decis că alocația individuală de hrană sub forma tichetelor de masă se acordă, în toate cazurile, numai dacă: există un contract individual de muncă (persoana are calitatea de angajat); angajatorul are capacitatea financiară de a suporta costurile tichetelor de masă; există clauze stabilite pentru contracte colective de muncă referitoare la acordarea alocației individuale de hrană sub forma tichetelor de masă.

¹⁰⁰ Cu toate că, de principiu, avem serioase rezerve cu privire la constituționalitatea procedurii recursului în interesul legii, nu este mai puțin adevărat că atâta vreme cât aceasta nu a fost negată într-un control al Curții Constituționale, recursul în interesul legii este o realitate funcțională. Prin urmare, efectele deciziei în interesul legii trebuie lămurite pentru cunoașterea câmpului lor de acțiune. Potrivit art. 329 C.pr.civ., Înalta Curte de Casație și Justiție se pronunță asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești; hotărârea sa este numai în interesul legii, nu are efect asupra hotărârilor judecătorești examinate și nici cu privire la situația părților din acele procese; dezlegarea dată *problemelor de drept* judecate este obligatorie pentru instanțe. Fără o motivare *in extenso*, pe care o rezervăm pentru un alt prilej, ne mărginim să arătăm, pentru necesitățile prezentului studiu, că suntem de părere că din moment ce legea se referă la toate problemele de drept examinate, opozabilitatea deciziei în interesul legii se răsfrânge și asupra concluziilor intermediare, premise pentru concluzia argumentului principal și că, astfel, componentele algoritmului interpretativ au aceeași putere normativă ca și concluzia acestuia – *pars est in toto*, dezlegările *obiter dictum* fiind și ele obligatorii.

încheierea, executarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă în care se află respectiva categorie.

Magistrații constituie o categorie specială de personal, care face parte din autoritatea judecătorească și care are menirea de a exercita puterea judecătorească, aflându-se în raporturi juridice de muncă cu autoritatea din care fac parte.

Ei se bucură de un statut special, împrejurare care rezultă din coroborarea art. 124 alin. 3, art. 125, art. 132 și art. 134 din Constituția României cu Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii și Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

Numirea magistraților se face de către Consiliul Superior al Magistraturii (pentru judecătorii și procurorii stagiari, pe baza rezultatelor obținute la Institutul Național al Magistraturii) ori de către Președintele României, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, garantul independenței justiției, pentru judecătorii inamovibili și procurorii care se bucură de stabilitate (art. 20 și art. 31 din Legea nr. 303/2004).

Cu alte cuvinte, magistrații își desfășoară activitatea în temeiul unui raport de muncă sui generis, care are la bază un acord de voință (un contract nenumit, de drept public) încheiat cu însuși statul, reprezentat de Președintele României și de Consiliul Superior al Magistraturii.

Ulterior numirii, parte în raporturile de muncă ale magistraților sunt, în puterea legii, ca exponenți ai puterii judecătorești a statului, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel și parchetele de pe lângă curțile de apel, tribunalele și parchetele de pe lângă ele.

Persoanele juridice arătate mai sus exercită atribuțiile angajatorului numai cu privire la organizarea concretă a muncii (program de lucru, stabilirea și programarea completelor de judecată ș.a.), plata indemnizațiilor, planificarea concediilor de odihnă, cu excluderea oricărei

ingerințe în activitatea de conținut specifică fiecărui magistrat.

Anumite atribuții clasice ale angajatorului, chiar esențiale, sunt exercitate de către alte entități/organe/autorități decât persoanele juridice părți în raporturile de muncă ale magistraților.

Astfel, Consiliul Superior al Magistraturii are atribuții în legătură cu promovarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor și detașarea judecătorilor și a procurorilor, transferul magistraților, încetarea raporturilor de muncă ale acestora, suspendarea din funcție, exercitarea acțiunii disciplinare, organizarea admiterii în magistratură etc.

Tot astfel, Președintele României are atribuții în legătură cu numirea în funcții de conducere a unor procurori.

În aceste condiții, cum activitatea magistraților nu se desfășoară în baza unui contract individual de muncă¹⁰¹, aceștia nu pot beneficia de alocația individuală de hrană acordată sub forma tichetelor de masă”.

Prin urmare, în interpretarea obligatorie a Înaltei Curți, constituită în Secțiile Unite, magistrații constituie o categorie specială de personal, care face parte din autoritatea judecătorească și care are menirea de a exercita puterea judecătorească, aflându-se în raporturi juridice de muncă¹⁰² cu autoritatea din care fac parte.

Pe lângă decizia în interesul legii citată, soluția este impusă de și de alte texte legale. Astfel, potrivit art. 1 alin. 2 din Codul muncii: „Prezentul cod se aplică și raporturilor de muncă reglementate prin legi speciale, numai în măsura în care acestea nu conțin dispoziții specifice derogatorii”.

Caracteristicile termenului de exercitare a acțiunii disciplinare. Legea nu oferă o caracterizare a termenului, acesta trebuind examinat prin prisma regulilor generale ale raportului de muncă, aplicabile, după cum am văzut, și în cazul magistraților.

¹⁰¹ Curtea nu a exclus însă aplicabilitatea contractului colectiv de muncă unic la nivel național în privința magistraților, dimpotrivă chiar, se pare că admite incidența sa în cazul acestei categorii socio-profesionale. Astfel cu toate că l-a menționat expres pe cel încheiat pentru anii 2007-2010, care include în categoria “Alte venituri” tichetele de masă, tichetele-cadou, tichetele de creșă și alte instrumente similare

acordate conform prevederilor legale și înțelegerii părților, Înalta Curte nu i-a negat aplicarea pentru judecători și procurori, nici expres, nici implicit.

¹⁰² În același sens s-a pronunțat și Completul de 9 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, bunăoară, prin Decizia nr. 25/2005, care cuprinde *passim* referiri extensive la Codul muncii.

Răspunderea disciplinară a judecătorilor este consacrată prin art. 98 - 101 din Legea nr. 303/2004. Aceste prevederi legale care reglementează statutul disciplinar al magistraților stabilesc doar abaterile disciplinare (art. 99¹⁰³) și enumeră sancțiunile disciplinare (art. 100¹⁰⁴).

Art. 101 din Legea nr. 303/2004 prevede că „Sancțiunile disciplinare se aplică de secțiile C.S.M., în condițiile sale organice”.

Legea nr. 317/2004 cuprinde, în Secțiunea a 4-a, atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor reglementate în art. 44 - 50. Niciuna dintre aceste dispoziții legale nu reglementează prescripția răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, astfel încât în lipsa unor prevederi speciale, derogatorii, din legea organică, devin aplicabile normele de drept comun care reglementează prescripția aplicării sancțiunii disciplinare. Acestea sunt cele cuprinse în art. 268 alin. 1 Codul muncii, potrivit căruia: „Angajatorul dispune aplicarea sancțiunii disciplinare printr-o decizie emisă în formă scrisă, în termen de 30 de zile calendaristice de la data luării la cunoștință despre săvârșirea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de 6 luni de la data săvârșirii faptei”.

O confuzie între noțiunea de acțiune disciplinară și dreptul la acțiune în sens material poate și trebuie evitată. Dreptul la acțiune în sens material nu se confundă cu acțiunea disciplinară, pentru că nu ne aflăm într-o procedură de natură civilă, de ocrotire a unui drept subiectiv civil, ci într-o procedură specială de angajare a răspunderii disciplinare. Din interpretarea sistematică

a art. 45, art. 46 și art. 47 din Legea nr. 317/2007 rezultă că acțiunea disciplinară este precedată de o fază de cercetare prealabilă, care se efectuează de inspectorii din cadrul Serviciului de inspecție judiciară și care servește Comisiilor de disciplină pentru a decide dacă exercită sau nu acțiunea disciplinară, adică, cu alte cuvinte, dacă formulează o învinuire la adresa magistratului vizat, pe care va încerca să o demonstreze în fața organului administrativ cu activitate jurisdicțională, Secția în materie disciplinară a Consiliului. În acest sens, art. 45 alin. 1 din actul normativ menționat prevede că „Acțiunea disciplinară se exercită de Comisiile de disciplină ale Consiliului Superior al Magistraturii...”, art. 46 alin. 1 prevede că „În vederea exercitării acțiunii disciplinare este obligatorie efectuarea cercetării prealabile, care se dispune de titularul acestei acțiuni”, iar art. 47 alin. 3 dispune că „Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul în care constată că sesizarea este întemeiată, aplică una din sancțiunile disciplinare prevăzute de lege...”.

Totodată, legiuitorul a prevăzut în mod expres un termen de sesizare a Secției de către Comisie în art. 46 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 potrivit căruia „Rezultatul cercetării prealabile se înaintează comisiei de disciplină în termen de 60 de zile de la înregistrarea sesizării la Consiliul Superior al Magistraturii, iar în următoarele 20 de zile comisia de disciplină sesizează secția corespunzătoare în vederea soluționării acțiunii disciplinare”.

Prin urmare, termenul de sesizare a Secției pentru soluționarea acțiunii disciplinare este 20

¹⁰³ Potrivit căruia: „Constituie abateri disciplinare: a) încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii; b) intervențiile pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal reglementat pentru toți cetățenii, precum și imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror; c) desfășurarea de activități publice cu caracter politic sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor de serviciu; d) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter; e) nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor; f) refuzul nejustificat de a primi la dosar cererile, concluziile, memoriile sau actele depuse de părțile din proces; g) refuzul nejustificat de a îndeplini o îndatorire de serviciu; h) exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă

neglijență, dacă fapta nu constituie infracțiune; i) efectuarea cu întârziere a lucrărilor, din motive imputabile; j) absențele nemotivate de la serviciu, în mod repetat; k) atitudinea nedemnă în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, avocați, experți, martori sau justițiabili; l) neîndeplinirea obligației privind transferarea normei de bază la instanța sau parchetul la care funcționează; m) nerespectarea dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor; n) participarea directă sau prin persoane interpușe la jocurile de tip piramidal, jocuri de noroc sau sisteme de investiții pentru care nu este asigurată transparența fondurilor în condițiile legii”.

¹⁰⁴ Sancțiunile disciplinare sunt: a) avertismentul; b) diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu până la 15% pe o perioadă de la o lună la 3 luni; c) mutarea disciplinară pentru o perioadă de la o lună la 3 luni la o instanță sau la un parchet, situate în circumscripția aceleiași curți de apel ori în circumscripția aceleiași parchet de pe lângă aceasta; d) excluderea din magistratură.

În lipsa unei calificări făcute de legiuitor, natura juridică a termenului de un an rezultă din natura juridică specifică a răspunderii disciplinare, respectiv termenul de un an este un termen de prescripție a răspunderii disciplinare, similar ca natură juridică cu termenul de prescripție a răspunderii penale sau contravenționale.

de zile și începe să curgă de la înaintarea rezultatului cercetării prealabile comisiei de disciplină astfel încât în mod evident termenul de un an prevăzut de art. 46 alin. 8 din Legea nr. 317/2004 nu se referă la sesizarea Secției.

Termenul de un an reglementat de art. 46 alin. 8 din Legea nr. 317/2004 nu poate fi calificat decât ca un termen de prescripție a dreptului de stabilire

a răspunderii disciplinare. Dacă în cadrul răspunderii materiale a judecătorilor și procurorilor, care este o formă a răspunderii civile, legiuitorul a înțeles să califice în mod expres termenul în care se poate exercita dreptul la acțiune ca fiind un termen de prescripție (art. 96 alin. 8 din Legea nr. 303/2004), în cazul răspunderii disciplinare s-a limitat doar la a preciza că termenul de un an în care se poate exercita acțiunea disciplinară curge de la data comiterii abaterii. Dacă intenția legiuitorului ar fi fost aceea de a reglementa acest termen ca fiind unul de prescripție a dreptului de sesizare a Secției ar fi menționat expres acest lucru.

În lipsa unei calificări făcute de legiuitor, natura juridică a termenului de un an rezultă din natura juridică specifică a răspunderii disciplinare, respectiv termenul de un an este un **termen de prescripție a răspunderii disciplinare**, similar ca natură juridică cu termenul de prescripție a răspunderii penale sau contravenționale.

Termenul începe să curgă de la data săvârșirii abaterii, sancționează pasivitatea titularului acțiunii disciplinare, iar împlinirea lui are drept efect stingerea raportului juridic disciplinar, născut prin săvârșirea abaterii disciplinare, ca urmare a nerealizării lui în termenul prevăzut de lege.

Aceeași concluzie se impune și din perspectivă teleologică, deoarece eficacitatea combaterii și prevenirea abaterilor disciplinare este strâns legată de promptitudinea cu care titularul acțiunii disciplinare intervine pentru angajarea răspunderii disciplinare. Or, cu cât stabilirea răspunderii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare este mai aproape de momentul săvârșirii abaterii, cu atât scopul normei juridice disciplinare este mai eficient realizat. Din pricina scurgerii timpului în care titularul acțiunii disciplinare nu a acționat eficient, probele de vinovăție sau de nevinovăție se pierd ori se denaturează atât în materialitatea lor cât și în memoria martorilor.

Termenul de prescripție a aplicării sancțiunii constituie o garanție care protejează magistrații împotriva abuzurilor și sancțiunilor aplicate arbitrar. Magistratul sancționat disciplinar trebuie să știe cu precizie, la împlinirea acestui termen determinat, ce drepturi are pentru ca aceste drepturi să nu fie marcate de incertitudine. În caz contrar, chiar accesul liber la justiție ar putea fi pus sub semnul îndoielii, în condițiile în care cel în drept să aplice sancțiunea disciplinară ar putea-o amâna, cu rea credință, la nesfârșit, împiedicând magistratul să obțină în justiție clarificarea situației sale.

În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 136/2004¹⁰⁵, în care a precizat că *în situația în care nu ar exista un termen de prescripție a aplicării sancțiunii disciplinare, aplicarea sancțiunii ar echivala cu imprescriptibilitatea răspunderii disciplinare, condiție inacceptabilă și absurdă din perspectiva principiilor generale ale răspunderii.*

Dintr-o altă perspectivă, cea a terminologiei folosite, observăm că noțiunea de exercitare a acțiunii disciplinare (împiedicată de împlinirea termenului de un an) desemnează o acțiune continuă, nu una consumabilă *uno ictu*¹⁰⁶. Astfel, este imposibilă asimilarea sa cu acțiunea unică, nefracționată și izolată de sesizare a secției în materie disciplinară, limba română și vocabularul juridic oferind termeni preciși pentru această operațiune. Dimpotrivă, pluralitatea de acte, acțiuni, demersuri, cu legătură între ele și îndreptate înspre un anumit scop, de finalizare a acțiunii disciplinare, sunt redată de termenul

¹⁰⁵ Publicată în M. Of., Partea I, nr. 381 din 30 aprilie 2004.

¹⁰⁶ Exercițarea acțiunii este împiedicată tocmai ca urmare

a stingerii dreptului material de aplicare a sancțiunii disciplinare, după cum însăși sintagma sugerează.

„exercitare”, propriu numai unui demers continuu. Un argument în acest sens poate fi tras pe cale de analogie din împrejurarea că singurul alt loc în dreptul nostru în care termenul de exercitare este folosit în legătură cu o acțiune judiciară este Codul de procedură penală, care se referă la exercitarea continuă a acțiunii civile sau penale în fața instanței, făcând o distincție clară, exercitarea vizavi de inițierea acțiunilor.

Nu în ultimul rând, termenul de un an trebuie înțeles ca fiind un termen de prescripție a răspunderii disciplinare și din motive de asigurare a principiului nediscriminării. Dacă prin exercitarea acțiunii s-ar înțelege numai introducerea acesteia, răspunderea disciplinară a magistraților ar depinde de împrejurări aleatorii, cea a identificării abaterii și cea a finalizării demersului comisiei de disciplină. Or, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, persoanele aflate în situații similare trebuie să beneficieze de un tratament similar.

În conformitate cu art. 16 alin. 1 din Constituție, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice fără privilegii și fără discriminări, garanție constituțională care nu este limitată la drepturile și libertățile fundamentale cetățenești, ci ea se referă la toate drepturile subiective și obligațiile, prevăzute de Constituție,

„Nota redacției:

După acordul de publicare a acestui articol, prin O.U.G. nr. 59/2009 (publicată în M. Of., Partea I, nr. 439, din 26 iunie 2009) a fost modificat art. 46 alin. 14 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în prezent acest text având următorul conținut: „Acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termenul de prescripție de cel mult un an de la data la care fapta a fost cunoscută” (s.n.).

legi sau alte acte normative, din toate domeniile în care persoana își poate desfășura activitatea, indiferent dacă ele interesează viața economică, politică, juridică, socială, culturală¹⁰⁷, în toate aceste domenii nefiind permis a se face discriminări (prin legi sau orice alte acte normative) între cetățeni, care trebuie tratați identic în situații identice.

Ca urmare a acestei accepțiuni largi a principiului nediscriminării, este posibilă examinarea de către Curtea Constituțională a unei legi sau ordonanțe în raport cu art. 16 alin. 1 din Constituție, fără a fi necesară existența și a unei încălcări a unui drept fundamental¹⁰⁸.

Concluzii. Credem că argumentele în favoarea termenului de un an ca fiind un termen de prescripție al răspunderii disciplinare sunt covârșitoare. Efectele împlinirii termenului de un an în discuție în prezentul studiu sunt cele obișnuite oricărui termen de prescripție: stingera dreptului la acțiune în sens material (respectiv stingerea dreptului de stabilire a răspunderii disciplinare și de aplicare a sancțiunii disciplinare); în plan procesual, inadmisibilitatea introducerii acțiunii disciplinare sau respingerea acesteia, dacă a fost deja introdusă (prescripția poate fi invocată pe cale de excepție procesuală, de fond).

¹⁰⁷ T. Drăganu, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. I, Universitatea “Dimitrie Cantemir” Târgu-Mureș, 1993, p. 146.

¹⁰⁸ Această observație am făcut-o încă din 2003 (Sergiu-Leon Rus, *Câteva reflecții în legătură cu neconstituționalitatea unor articole din Legea nr. 543/2002*, în *Dreptul nr. 2/2003*) și este identică cu concluzia trasă de Curtea Constituțională care, într-o serie de decizii recente, respectiv Deciziile 818-821/2008, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că prevederile art. 1, art. 2 alin. 3 și art. 27 alin. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea

și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sunt neconstituționale, în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative. Prin urmare, instanța de contencios constituțional și-a rezervat dreptul de a statua în exclusivitate asupra modului în care egalitatea între cetățeni este respectată prin legi sau acte normative echivalente.